

LSMU tinklapiui

Dvasingumas slaugoje: onkologinių ligonių dvasinė gerovė ir dvasiniai poreikiai

Naujasis PSO sveikatos apibrėžimas, apimantis fizinę, psichinę ir socialinę sveikatą, o ne tik ligų nebuvimą, iš esmės pakeitė sveikatos priežiūroje vyravusį griežtai biomedicininį požiūrį su biologine žmogaus samprata ir fizine jos raiška, beveik nekreipiant dėmesio į žmogaus prigimties dimensijas. Slaugytojai vieni pirmųjų suvokė, kad biomedicininio modelio mechaniskumas neatliepia tikrųjų žmogaus poreikių ir paciento slaugai keliamų uždavinių.

Puoselėjant dvasingumą slaugos praktikoje svarbu analizuoti sergančiųjų dvasinę gerovę ir dvasinius poreikius, analizuoti susijusius veiksnius ir jų įtaką.

2017 m. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Slaugos ir rūpybos katedroje laimėtas Lietuvos mokslo tarybos konkurso Fizinių, biomedicinos, technologijos ir žemės ūkio mokslų sričių jaunųjų mokslininkų projektas **“Dvasingumas slaugoje: onkologinių ligonių dvasinė gerovė ir dvasiniai poreikiai - mišrių metodų tyrimas“ (SPIRITcare).**

Projekto vadovė - Slaugos ir rūpybos katedros profesorė Olga Riklikienė. Projekto vykdytojai: doc.dr. Lina Spirgienė, dr. Žaneta Valiulienė, dr. Snieguolė Kaselienė, dr. Žydrūnė Luneckaitė bei doktorantė Lina Urbietė. Savo žiniomis, mokslinė bei praktine patirtimi remti šio projekto vykdymą sutiko kitų šalių patyrę ekspertai: profesorius John W. Fisher (Australija), dr. Tom Keighley (Jungtinė Karalystė), prof.Laima Karosas (Jungtinės Amerikos Valstijos) bei prof.Arntd Bussing (Vokietija).

Projekto **esminė idėja** - atkreipti dėmesį į dvasingumo raišką slaugoje, t.y. be trijų minėtų sveikatos dedamųjų ir slaugos bei priežiūros objektų, aktualizuoti dvasinės sveikatos dimensiją, kuri atskleidžiama per dvasinę gerovę ir dvasinių poreikių patenkinimą. Projektu tikimasi pagrįsti biopsichosocialinės-dvasinės priežiūros modelio privalumus ir paskatinti

tokios visuminės pagalbos siekiamybę bei jos praktinį realizavimą hospitalizuotiems onkologine liga sergantiems pacientams.

Šis tyrimas, mūsų žiniomis, būtų pirmoji iniciatyva kompleksiskai ištirti onkologinėmis ligomis sergančių hospitalizuotų pacientų dvasinę gerovę ir dvasinius poreikius, nustatyti sąsajas su kitais gyvenimo kokybės komponentais, t.y. laimingumu ir pasitenkinimu gyvenimu. Tyrimui atlikti pirmą kartą bus panaudoti užsienio autorių sukurti ir pripažinti tyrimo instrumentai dvasinei gerovei ir dvasiniams poreikiams vertinti, pritaikyti Lietuvoje.

Tyrimo metu pacientai ir jų artimieji, sveikatos priežiūros paslaugų teikėjai, psichologai, dvasininkai ir etikos specialistai pateiks savo požiūrį į dvasinius onkologinių pacientų poreikius, jų sritis ir prioritetus. Šių mokslinių įrodymu pagrindu bus parengtas veiksmų planas ir priemonės (pacientų priežiūros standartas, dvasinės paramos pacientams protokolas, dvasinių poreikių vertinimo lapas ir kt.), kurių vykdymas užtikrintų holistinę onkologinių pacientų slaugą ir priežiūrą ligoninėje.

Galiausiai tikimasi, kad dvasingumo, dvasinės gerovės ir dvasinių poreikių tematikos aktualizavimas, teorinė analizė ir praktinės intervencijos suteiks humaniško ne tik onkologinių pacientų priežiūrai, jų artimųjų savijautai ir sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų nuostatoms, bet kartu paskatins humaniškesnės visuomenės tapimą.

Projektas bus vykdomas 2017-2019 metais. Projekto vykdymui bus skiriama 71870 eurų. Dalis projekto lėšų bus skiriama tyrėjų kompetencijai didinti bei projekto rezultatų sklaidai.